

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22110008

Ákvörðun nr. 7/2024

Þann 11. janúar 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 7/2024.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED], dags. 25. nóvember 2022. Í erindinu óskar kvartandi eftir upplýsingum um hvaða lögreglufulltrúar hafi flett upp máli hennar í LÖKE. Fram kemur í erindinu að kvartandi hafi grunsemdir um að óviðkomandi hafi flett upp málum sem hún er aðili að og upplýst þriðja aðila um upplýsingar sem komu fram þar.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá embætti ríkislögreglustjóra þann 3. janúar 2023. Þá óskaði nefndin einnig eftir skýringum á tilteknum uppflettingum frá embætti lögreglustjórans á Vesturlandi þann 5. október 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

3.

Embætti ríkislögreglustjóra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 24. mars 2023. Meðfylgjandi var skjal með umbeðnum upplýsingum um tilteknar uppflettingar.

Embætti lögreglustjórans á Vesturlandi svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 23. nóvember 2023 þar sem meðal annars er fullyrt að þær uppflettingar sem gerðar voru hjá embættinu hafi verið gerðar í löggæslutilgangi og í tengslum við þá rannsókn og þær aðgerðir sem fram fóru varðandi leit að barni og eftirlýsingu á skráðum sakborningi og annarri nauðsynlegri vinnu við umfangsmikla rannsókn.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] ljóst að um er að ræða kvörtun vegna meintrar ólögmætrar upplýsingagjafar starfsmanna lögreglu til óviðkomandi þriðja aðila.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá ríkislögreglustjóra og lögreglustjóranum á Vesturlandi. Með hliðsjón af því hvernig málsvikur er lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, fær nefnd um eftirlit með lögreglu ekki séð að uppi séu vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED].

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 11. janúar 2024
Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Grímur Sigurðarson